

15. februar 2019

FM 2019/181

Jeg fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at ændre den gældende bekendtgørelse om emballage til øl og kulsyreholdige læskedrikke, således at øl og sodavand overalt i Grønland kan sælges på dåse, og således at disse dåser indgår i det grønlandske returpantsystem.

(Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraterne)

Begrundelse

Øl og sodavand må efter gældende regler alene sælges i returflasker. I Øst- og Nordgrønland må øl og sodavand dog også sælges på dåser, som indgår i et retursystem. Denne ordning er fastsat i Hjemmestyrets bekendtgørelse om emballage til øl og kulsyreholdige læskedrikke fra 2002.

Denne bekendtgørelse er udstedt med hjemmel i Landstingsforordning om beskyttelse af miljøet. I henhold til § 7 i nævnte landstingsforordning kan Naalakkersuisut fastsætte regler om salg af øl og sodavand, herunder forbud mod eller pligt til anvendelse af bestemte emballage-typer. Formålet hermed skal imidlertid være at forebygge forurening, værne om befolkningens sundhed, begrænse ressourceforbrug, samt fremme genanvendelse og begrænse problemer i forhold til affaldsbortskaffelse. Eller sagt med andre ord: Formålet skal være at beskytte miljøet.

Jeg betragter det som særdeles tvivlsomt om de nugældende regler fortsat fremmer dette formål. Der er nemlig ikke rigtig noget der tyder på, at et system, der bygger på genanvendelse af dåser skulle belaste miljøet mere end et system, der bygger på genanvendelse af flasker.

Danmark opretholdt i en årrække et forbud mod dåseøl, med den begrundelse, at det danske returflaskesystem indebar miljømæssige fordele. Hårdt presset af EU-kommissionen måtte Danmark dog opgive dette forbud og tillade salg (og indførsel) af dåseøl. EU-kommissionen kunne nemlig godtgøre, at de miljømæssige fordele ved returflaskesystemet ikke var mærkbart større end ved et returdåsesystem, vurderet efter "vugge-til-grav-princippet", hvor også den miljøpåvirkning, som ligger i transport, rensning af flasker etc. indregnes. De påståede miljømæssige fordele var således tvivlsomme. Der er intet, der tyder på, at tingene skulle forholde sig anderledes herhjemme.

I 2012 udkom rapporten "Konkurrencen og Returpantsystemet i Grønland". Her er den overordnede konklusion følgende:

*"Den overordnede konklusion af vores undersøgelse er, at Vestgrønland med det nuværende returpantsystem går glip af en række konkurrencemæssige gevinster. Konsekvenserne mærker de vestgrønlandske forbrugere, når de handler i form af mindre udvalg og høje priser."*¹

¹ "Konkurrencen og Returpantsystemet i Grønland", Copenhagen Economics

Herudover kan man læse følgende i rapportens forord:

"For det første angives, at frit emballagevalg og konkurrence hænger sammen. Konkurrence kræver et åbent system med adgang til markedet, ens for alle, på lige vilkår. Derudover er det afgørende, at aktørerne selv kan vælge deres foretrukne emballage. Jo større denne frihed er, desto lettere er det at gå ind på markedet, og desto større er sandsynligheden for at høste konkurrencegevinsterne.

*For det andet slås det fast, at det for konkurrencen er en fordel med ens emballagekrav for alle drikkevarer. Ens emballagekrav vil give den mest lige konkurrence mellem forskellige drikkevarer og dermed det bedste udfald for forbrugerne. Det betyder konkret, at det vestgrønlandske returpantssystem ikke som i dag kun bør omfatte øl og sodavand. Det vil være en fordel, hvis også andre drikkevarer, såsom kakao, cider, kildevand mv., kommer med."*²

Jeg foreslår på denne baggrund, at Naalakkersuisut pålægges at ændre emballagebekendtgørelsen, således at man i hele Grønland overgår til et returpantssystem baseret på såvel flasker som dåser. Dette vil efter min bedste overbevisning være til fordel for både samfundet, erhvervslivet og forbruger. Og det vil kunne gøres uden, at det medfører en yderligere belastning for miljøet end i dag.

Jeg håber på opbakning til forslaget fra Naalakkersuisut og de øvrige partier i Inatsisartut

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der vil være administrative udgifter forbundet med ændringen af bekendtgørelsen herunder til høring og oversættelse. Disse forventes ikke at overstige et halvt akademisk årsværk.

Rapporten "Konkurrencen og Returpantssystemet i Grønland" fra 2012 vurderer, at et returpantssystem med mere frit emballagevalg næppe vil have den store betydning for Grønlands økonomi. Grønland vil formentlig miste nogle arbejdspladser i produktionsleddet (Nuuk Imeq havde i 2017 43 ansatte, og det må forventes, at disse arbejdspladser vil gå tabt), men modsat vil der opstå arbejdspladser i importleddet. Dertil kommer, at øget import vil give et øget skatteprovenu fra emballageafgiften i størrelsesordenen 14-23 millioner kroner.³

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

For det private erhvervsliv vil en delvis omlægning til dåser medføre såvel fordele som ulemper. En væsentlig fordel vil være, at behovet for lagerplads (såvel til fyldt som til tømt emballage) reduceres væsentligt. Til gengæld vil dagligvarebutikkerne skulle investere i nye pant- og kompressionsmaskiner. Spørgsmålet er dog om ikke denne investering ret hurtigt vil kunne tjenes ind, ved besparelser på fragt

² "Konkurrencen og Returpantssystemet i Grønland", Copenhagen Economics

³ "Konkurrencen og Returpantssystemet i Grønland", Copenhagen Economics

og oplagring.

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Forbrugerne kan se frem til et større udvalg af øl og sodavand herunder formentlig discountprodukter. Øget konkurrence på et område medfører alt andet lige lavere priser. En fordel er det også, at dåse-emballage vejer væsentligt mindre end glasflasker, og er mere modstandsdygtige overfor slag og stød.